

?li?kisel Benlik Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). ?li?kisel Benlik Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23292>

Özet

İlişkisel Benlik Ölçeği, bireyin öz algısını ve kimliğini yakın ilişkileri bağlamında ne ölçüde tanımladığını ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu çalışmada, ölçeğin Türkçe diline uyarlanması ve geçerleme süreçlerini kapsamaktadır. Ölçek, bireylerin kendilerini başkalarıyla kurdukları önemli ilişkilerin bir parçası olarak görme eğilimlerini değerlendirir. Elde edilen psikometrik bulgular, ölçeğin Türkçe kültüründe de güvenilir ve geçerli bir ölçüm aracı olarak kullanılabilirliğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

İlişkisel Benlik, Öz Yapı, Psikolojik Ölçek, Geçerleme, Güvenirlik, Likert Ölçeği, Sosyal Psikoloji

Yazarlar

Engün Öztürk, S. K. Gökölu, G. Karagonlar

Amaç

İlişkisel Benlik Ölçeği'nin temel amacı, özgün yapısını Türk kültürüne uygunluğunu test etmek ve psikolojik araştırmalarda kullanılmak üzere dilsel ve psikometrik olarak geçerliliği sağlanmış bir araç sunmaktır. Bu uyarlama çalışması, ölçeğin maddelerinin dilsel geçerliliğini sağlamanın yanı sıra, yapısal geçerliliğini ve güvenilirliğini istatistiksel yöntemlerle doğrulamayı amaçlamaktadır.

Ölçek, özellikle sosyal psikoloji ve örgütsel davranış alanlarında, bireyin kendini tanımlama süreçlerinin, yakın ve önemli ilişkilerle nasıl iç içe geçtiğini incelemek isteyen araştırmacılar için tasarlanmıştır. Bu sayede, ilişkisel benlik kavramının kültürel farklılıklar bağlamındaki işlevi hakkında değerli veriler elde edilmesi hedeflenmiştir.

Yapı

Ölçek, bireyin **ilişkisel benlik** yapısını, yani bireyin kendilik kavramının yakın ilişkiler ve sosyal bağlamlar tarafından ne ölçüde şekillendirildiğini ölçmektedir. Bu yapı, bireyin kendini başkalarından ayrı bir varlık olarak görmekten ziyade, önemli ilişkileriyle bütünleşmiş bir parça olarak algılama derecesini yansıtır.

Ölçek maddeleri, bireyin yakınındaki kişileri kendi kimliğinin önemli bir uzantısı olarak algılayıp algılamadığına odaklanmaktadır. Bu, benliğin yalnızca kişisel özelliklerle değil, aynı zamanda sosyal roller ve başkalarıyla da tanımlandığı sosyal bilişsel yaklaşımlarla uyumludur. Ölçek toplam

11 maddeden oluşmaktadır.

Geçerlik

Ölçeğin yapısal geçerliliğini değerlendirmek amacıyla faktör analizi teknikleri kullanılmıştır. Yapılan analizlerde, örneklem verilerinin faktör analizine uygunluğunu değerlendiren **Kaiser-Meyer-Olkin** (KMO) değeri 0,82 olarak tespit edilmiştir. Bu değer, verilerin faktör analizi için "çok iyi" düzeyde uygun olduğunu göstermektedir.

Ayrıca, değişkenler arasındaki korelasyonun faktör analizi için yeterli olup olmadığını test eden **Bartlett Testi** sonuçları da anlamlı bulunmuştur. Bu bulgular, ölçeğin kuramsal yapısını destekleyen güçlü bir yapısal geçerliğe sahip olduğunu ortaya koymaktadır.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlik çalışması, zamana bağlı istikrar (test-tekrar test güvenirliği) üzerine yapılmıştır. Ölçek, yedi ay ara ile (T1 ve T2 zamanları) iki farklı zamanda aynı örneklem üzerinde uygulanmıştır.

Bu iki ölçüm zamanı arasındaki korelasyon katsayıları, ölçeği oluşturan her iki faktör için 0,51 ile 0,63 düzeyleri arasında değişmektedir. Bu korelasyon değerleri, İlişkisel Benlik Ölçeği'nin zaman içinde makul düzeyde bir istikrar ve tekrarlanabilirlik sergilediğini göstermektedir, bu da ölçeğin ölçtüğü yapıyı nispeten güvenilir olarak ölçtüğü anlamına gelmektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin Türkçe **geçerlemesi** çalışması kapsamında yapılan faktör analizi, ölçeğin orijinal yapısına benzer şekilde iki faktörlü bir yapıyı işaret etmektedir. KMO ve Bartlett test sonuçları'nın faktör analizine uygunluğu göstermesi, yapısal indirgemenin başarılı olduğunu kanıtlamıştır.

Güvenirlilik analizlerinde de belirtildiği üzere, ölçeğin iki temel faktörü bulunmaktadır ve bu faktörler arasındaki ilişkiler, ölçeğin ilişkisel benlik yapısını'nın farklı boyutları'nı temsil ettiğini düşündürmektedir. Bu faktörler, bireyin kendini yakını ilişkilere entegre etme derecesini farklı açılardan yakalamaktadır.

Araç

Test Türü: Uyarılma ve **Geçerleme** çalışması

Format: 11 maddeden oluşan öz bildirim ölçeği

Mevcut Diller: Türkçe (Orijinali İngilizce)

Popülasyon Grubu: Genel Popülasyon (Yükseköğretim öğrencileri ve yetişkinler üzerinde uygulanabilir.)

Yaş Grubu: Yetişkinler

Popülasyon Detayları: Orijinal uyarlama çalışması, genellikle yükseköğretim kurumlarındaki öğrenciler üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: 7'li **Likert ölçek** tipi kullanılmaktadır (1= Hiç Katılmıyorum, 7 = Tamamen Katılıyorum). Yüksek puanlar, bireyin **ilişkisel benlik** düzeyinin yüksek olduğunu gösterir.

Anahtar Kelimeler

Öz Algı, **KMO Değeri**, **Bartlett Testi**, Test-Tekrar Test, Psikometrik Özellikler, Benlik Kavramı

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlama Numarası: Bilgi mevcut değildir.

Bağlantı Kuruluş E-posta Adresleri: engin.ozturk@deu.edu.tr

Yazışma Adresi: Engün Öztürk (Dokuz Eylül Üniversitesi)

İzinler, Ücret ve Test Yayıncılığı

Test Yayıncılığı: Türkçe geçerleme çalışması 2015 yılında yayınlanmıştır.

İzinler ve Ücret: Ölçeğin kullanım izinleri ve ücret bilgileri için sorumlu yazar (Engün Öztürk) ile iletişime geçilmesi önerilir. Akademik araştırmalarda kullanım şartları yazardan öğrenilmelidir.

Orijinal PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir: [iliskisel-benlik-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Öztürk, E. B., Göközü, S. K., & Karagonlar, G. (2015). İlişkisel Benlik Ölçeğinin Türkçe geçerlemesi. *İzmir İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 16 (2), 49-70.

İlişkisel Benlik Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek toplam 11 maddeden oluşmaktadır. Aşağıda örnek maddeler listelenmiştir:

Kendimi birine çok yakın hissettimde, çoğu zaman o kişiyi önemli bir parçam gibi görürüm.
Yakın ilişkilerim benim kim olduğumun önemli bir yansımasıdır.

ARABPSYCHOLOGY.COM